

OBAVEŠTENJE O PRAVIMA UZBUNJIVAČA KOJA SU PREDVIĐENA ZAKONOM O ZAŠTITI UZBUNJIVAČA

Obaveštenje o pravima uzbunjivača kao i drugim pitanjima od značaja za uzbunjivanje i zaštitu uzbunjivača

- **Uzbunjivanje:** otkrivanje informacije (u daljem tekstu Informacija), koja sadrži podatke o kršenju propisa, kršenju ljudskih prava, vršenju javnog ovlašćenja protivno svrsi zbog koje je povereno, opasnosti po život, javno zdravlje, bezbednost, životnu sredinu, kao i radi sprečavanja štete velikih razmera.
- **Uzbunjivač:** fizičko lice koje vrši uzbunjivanje na način što otkriva informacije o nedozvoljenim aktivnostima u vezi sa radnim angažovanjem i postupkom zapošljavanja kod Poslodavca.
- **Poslodavac:** Institucija elektronskog novca PaySpot doo Novi Sad.
- **Štetna radnja:** svako činjenje ili nečinjenje u vezi sa uzbunjivanjem kojim se uzbunjivaču ili licu koje ima pravo na zaštitu kao uzbunjivač ugrožava ili povređuje pravo odnosno kojim se ta lica stavljaju u nepovoljniji položaj.
- **Odgovorno lice za prijem informacija i vođenje postupka:** lice kome su u Instituciji povereni određeni poslovi koji se odnose na upravljanje, poslovanje ili proces rada i koje je ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa uzbunjivanjem.
- **Unutrašnje uzbunjivanje:** otkrivanje informacija Poslodavcu.
- **Spoljašnje uzbunjivanje:** otkrivanje informacija ovlašćenom organu.
- **Uzbunjivanje javnosti:** otkrivanje informacija sredstvima javnog informisanja, putem interneta, na javnim skupovima ili na drugi način kojim se obaveštavanje može učiniti dostupno javnosti.

1. Postupak uzbunjivanja

1.1 Pokretanje postupka

Postupak unutrašnjeg uzbunjivanja započinje dostavljanjem informacija licu koje je ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi uzbunjivanja (Ovlašćeno lice za unutrašnje uzbunjivanje i vođenje postupka u vezi uzbunjivanja).

Uzbunjivač će se obratiti direktoru Sektora kontrole usklađenosti poslovanja u slučaju ukoliko se informacija unutrašnjeg uzbunjivanja odnosi na Ovlašćeno lice za unutrašnje uzbunjivanje i vođenje postupka u vezi uzbunjivanja. Dostavljanje informacija u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem vrši se pismeno ili usmeno.

1.2 Pismeno dostavljanje informacija

Pismeno dostavljanje informacije u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem može se izvršiti neposrednom (ličnom) predajom, običnom ili preporučenom pošiljkom na adresu PaySpot doo Novi Sad, Branimira Ćosića 2/II/201B, Novi Sad, kao i elektronskom poštom na e-mail adresu: kontrola@payspot.co.rs

Pošiljke koje su upućene i označene da se upućuju licu ovlašćenom za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem kod Poslodavca ili na kojima je vidljivo na omotu da se radi o informacijama u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem može da otvori samo odgovorno lice za prijem informacija i vođenje postupka.

1.3 Potvrda o prijemu pismenih informacija

Prilikom prijema informacije lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem dužno je da čim primi informaciju sačini Potvrdu o prijemu pismenog uzbunjivanja.

Vremenom prijema informacije smatra se:

- datum predaje pošiljke u slučaju slanja preporučenom pošiljkom,
- datum prijema pošiljke u Instituciji u slučaju slanja e običnom pošiljkom,
- vreme koje je naznačeno na potvrdi o prijemu u slučaju da je informacija upućena elektronskom poštom.

1.4 Usmeno dostavljanje informacija

Usmeno dostavljanje informacija u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem vrši se ličnim iznošenjem informacija nakon čega se sastavlja Zapisnik o usmeno dostavljenoj informaciji .

Lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem dužno je, pre davanja izjave o informacijama u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem, da obavesti uzbunjivača o svojim pravima propisanim Zakonom, a naročito da ne mora otkrivati svoj identitet, odnosno da ne mora potpisati Zapisnik i potvrdu o prijemu informacije u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem.

2. Informisanje Uzbunjivača

Uzbunjivač ima pravo da zahteva od Poslodavca da mu se dostavi obaveštenje o toku i radnjama koje su preduzete u postupku kao i da se Uzbunjivaču omogući uvid u spise predmeta i mogućnost prisustvovanja radnjama postupka.

Lice ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem je dužno da obavesti Uzbunjivača o ishodu postupka po njegovom okončanju, u roku od 15 dana od dana okončanja postupka.

Po okončanju postupka, Ovlašćeno lice:

-sastavlja izveštaj o radnjama koje su preduzete u samom postupku o informacijama u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem,

-predlaže mere uo koliko su uočene nepravilnosti ili posledice štetnih radnji nastalih u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem.

Uzbunjivač se može u roku od 8 dana izjasniti o Izveštaju o preduzetim radnjama u postupku o informaciji u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem.

2.1 Predlaganje mera

Lice koje je ovlašćeno za prijem informacija i vođenje postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem predlaže mere u cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i načina otklanjanja posledica štetnih radnji nastalih u vezi sa ovim postupkom, ukoliko je nepravilnost utvrđena odnosno ukoliko je štetna radnja nastala i to u roku od 8 dana od dana dostavljanja izveštaja Poslodavca Uzbunjivaču.

Radi otklanjanja posledica i uočenih nepravilnosti štetne radnje nastale u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem mogu se preduzeti odgovarajuće mere i na osnovu gore navedenog Izveštaja. Predlog o preduzimanju mera donosi Ovlašćeno lice za prijem informacija i vođenja postupka putem Izveštaja o preduzetim radnjama u toku postupka uzbunjivanja. Poslodavac je dužan da, u okviru svojih ovlašćenja, preduzme mere radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti u vezi sa informacijom, zaštititi uzbunjivača od štetne radnje, kao i da preduzme neophodne mere radi obustavljanja štetne radnje i otklanjanja posledica štetne radnje.

3. Pravo Uzbunjivača na zaštitu

U skladu sa zakonskom regulativom Uzbunjivač ima pravo na zaštitu u slučajevima:

1. Kada je uzbunjivanje izvršeno kod poslodavca, ovlašćenog organa ili javnosti.
2. Otkrije informacije koje sadrže podatke o kršenju propisa, i to u roku od jedne godine od dana saznanja kada je izvršeno uzbunjivanje pa najviše do 10 godina od dana izvršenja te radnje.

Povezana lica, takođe, imaju pravo na zaštitu od uzbunjivanja ako učine verovatnim da je prema njima preduzeta štetna radnja zbog traženja tih podataka

3.1 Zaštita podataka o ličnosti Uzbunjivača

Lice koje je ovlašćeno za prijem informacija dužno je da štiti podatke o ličnosti Uzbunjivača, odnosno podatke na osnovu kojih se može okriti identitet Uzbunjivača, osim ukoliko se Uzbunjivač ne saglasi sa otkrivanjem tih podataka. Svako lice koje sazna podatke iz prethodnog stava, dužno je da štiti te podatke.

Lice ovlašćeno za prijem informacija dužno je da prilikom prijema informacija obavesti Uzbunjivača da njegov identitet može biti otkriven nadležnom organu, ukoliko bez otkrivanja identiteta Uzbunjivača ne bi bilo moguće postupanje tog organa, kao i da ga obavesti o merama zaštite učesnika u krivičnom postupku.

Ukoliko je neophodno otkrivanja identiteta Uzbunjivača, on mora pravovremeno o tome da bude obavešten od strane Lica ovlašćenog za prijem informacija.

Zabranjena je svaka zloupotreba uzbunjivanja. Pod zloupotrebom će se smatrati svako dostavljanje informacije od strane lica za koju je znalo da nije istinita, i ukoliko to lice pored zahteva za postupanje u vezi sa informacijom kojom se vrši uzbunjivanje traži protivpravnu korist.

3.2 Uzbunjivanje ako su u informaciji sadržani tajni podaci

Informacija može da sadrži tajne podatke. Pod tajnim podacima smatraju se podaci koji su u skladu sa propisanom zakonskom regulativom označeni kao tajni.

Ukoliko su u informaciji sadržani tajni podaci Uzbunjivač je dužan da se prvo obrati Ovlašćenom licu. Ukoliko se informacija sa tajnim podacima odnosi na Ovlašćeno lice za postupanje po informaciji, Uzbunjivač će se u tom slučaju obratiti direktoru Sektora kontrole usklađenosti poslovanja.

Ukoliko se u roku od 15 dana od dana podnošenja informacije sa tajnim podacima nije odgovorilo od strane Poslodavca niti su se preduzele odgovarajuće mere iz nadležnosti Poslodavca, Uzbunjivač se može obratiti ovlašćenom organu.

Postojanje tajnih podataka u informaciji ograničava Uzbunjivača da ih iznosi u javnost.

Sva lica su dužna da se pridržavaju zakonske regulative i mera kojima se uređuje tajnost podataka.

3.3 Zabrana stavljanja Uzbunjivača u nepovoljan položaj i naknada štete

Uzbunjivač uživa zaštitu od strane Poslodavca, a koja se odnosi na zaštitu od štetne radnje, kao i preduzimanje neophodnih mera od strane Poslodavca za otklanjanje te štetne radnje, u vezi sa uzbunjivanjem. Poslodavac ne sme svojim činjenjem ili nečinjenjem da Uzbunjivača stavi u nepovoljan položaj, naročite u slučajevima koji se odnose na:

- Zapošljavanje;
- Sticanje svojstva volontera ili pripravnika;
- Rad van radnog odnosa;
- Obrazovanje, osposobljavanje ili stručno usavršavanje;
- Napredovanje na poslu, ocenjivanje, sticanje ili gubitak zvanja;
- Disciplinske mere i kazne;
- Uslove rada;
- Prestanak radnog odnosa;
- Zaradu i ostala primanja i naknadu iz radnog odnosa;
- Učešće u dobiti Poslodavca;
- Isplatu nagrade i otpremnine;
- Raspoređivanje ili premeštaj na drugo radno mesto;
- Nepreduzimanje mera za zaštitu Uzbunjivača od uznemiravanja od strane drugih lica;
- Upućivanje na obavezne zdravstvene preglede.

U slučajevima nanošenja štete uzbunjivaču, on ima pravo na naknadu štete u skladu sa Zakonom koji uređuje obligacione odnose.

3.4 Sudska zaštita

Uzbunjivač ima pravo na sudsku zaštitu.

Sudska zaštita se ostvaruje podnošenjem tužbe za zaštitu u vezi sa uzbunjivanjem nadležnom sudu. Rok podnošenja tužbe za zaštitu je 6 (šest) meseci od dana saznanja za preduzetu štetnu radnju, odnosno 3 (tri) godine od dana preduzimanja štetne radnje.

4. Obaveza Poslodavca

Poslodavac ne sme preduzeti mere u cilju otkrivanja identiteta anonimnog Uzbunjivača.

Poslodavac je dužan da postupa i po anonimnim obaveštenjima u vezi sa informacijom, u okviru svojih ovlašćenja.

Poslodavac je dužan da postupi po informaciji bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema informacije.

O pravima iz ovog akta Poslodavac će dostaviti pismeno obaveštenja svim zaposlenima.